

מסורת הש"ס

(א) נשבת קצת. ויש"ן,
(ב) ונשבתה כו' ונשבתה
מב. אמר הכי ר"ה ברי
ד"ר לבי פפא, (ג) ונשבת
ה"מ וכן איתא ב"ר
והרש"א, (ד) ערבי וי
(ה) ונשבת פ"ד ה"ה,
(ו) ונשבת, (ז) ונשבת פי כעין
טריט דעת בעלתא,
(ח) ונשבת, (ט) עין ספ"ה
דנחל, (י) רש"א מ"ו,
(כ) ונשבת מ"ס נהדרינן כט:
ד"ה מר ומוס' שבוטת מ"ה.
ד"ה ולמר ומוס' חולין ע:
ד"ה מר ומוס' מתכות פ:
ד"ה והוא ודף טו. ד"ה
אלמנה,

תורה אור השלם
1. זרר רשעים מידתם
העו מבטן דבר רבוב:
החלים נה ד
2. לב יודע פת נפשו
ובשמתו לא יתערב
משלי י י

לעזי רש"י

איטורדורדור.
עילפון, הלם, מבוכה.

מוסף רש"י

ספק נפשות. דני נפשות
דלא והללו העדה נבית
(כתובות טו. ב"ק טז:
סנהדרין עט.)

תוס' ישנים

חולא אמר צריך בו,
ובגין שרף להיות מוקד,
דלא לן ק אין מאכילין
אותו. ולא דמי להיהב צריכה
לגז שמתכיתה מלקת לה
את הגר ומוקמים לה צ"ל
מפנין (שבת קמ"ב, ז)
בטומא, ומשמע שמתכיתה
לה כנסת ואפילו איס
אומרת קן, דהתם גמי קיס
לכו לרפנן צדימיו דעתא
דהלקת הגר דליה דלא
פיקוח נפש. וטעם דלת
לקמן אמרין שזכר דלת
ומולאו, איכא גמי פיקוח
נפש למינן, אבל בהלכות
חלה בעיני שילמור או הוא
או בקיץ שגרי מתמת
שואה (מבט) (סנהדרין כן
יבדע עליו חולין. ויש
ספרים שכתוב ביה דלא
מילתיה דר' ינאי פשטית
ספק נפשות להקל, מזה
דמילתיה הא דקאמר חולה
אגב (אמיה) (ביעוהין) וכן
(אמר) (ריבין אטו) (אמיה)
צריכה אגב מתחלל עליה
השבת, כולה מיירי דמתמת
דלאת סכנה אומר קן. מ"ה.
וגם נראה לי דצדימיו
ידועים בגון תמלוי ים הברה
(דברים) שציקלון דכ"ה
ויבואו ב, דר' נראה דקאמר
ובין כן בעינן. מר בר רב

וורו רשעים מרחס. נעשו זרים ונתנכרו לאזהים שזשמים: **אלר פירי.** להפקיע שערים ותנול (ב"ב דף 5:). אין אולרין פירות צארין ישראל וכל דבר שהוא חיי נפש לפי שמפקיעין את השערים: **תונבא.** שטות אסטורדישו"ן. מחמת חוליו: **על פי בקיאי.** תרי ע"פ בקי לא וע"פ עמנו לא תיבנתא **דר' ינאי** בתריו"הו: **הכא במאי עסקינן.** דאמר חולה לא צריך ואשמועינן מתני' דשומעין לרופאין: **וניספו ליה על פי בקי.** דהא צאחד נמי אמר ר' ינאי דשומעין לרופא: **ואע"ג דאמר רב ספרא.** דהא דאמור כגון תרי כמאה ומאה כתרי לענין עדות הוא דאמור אבל לענין אומדנא צמר דעות אולנין אשמינן צמתני' דכי אמרין זיל צמר דעות צאומדנא דמונחא כגון צסומא ששמינן לצעל חוצ אבל צאומדנא דחולה אף על גב דרובא אמרי לא צריך כיון דליכא תרי דאמרי צריך ספק נפשות להקל: **מכלל דרישא דאמר ר' ינאי.** ואפ"ה קמני מתני' ע"פ בקיאי אף ע"פ עמנו לא: **נמה דברים אמורים.** דמאכילין אותו ע"פ בקיאי כלומר דבעינן בקיאי דאמר לא צריך ואמרי בקיאי צריך מאכילין אותו אבל אמר צריך אף אם אין שם בקיאי תרי דאמרי לא צריך אלא חד מאכילין אותו ע"פ עמנו כר' ינאי דאמר שומעין לחולה: **מר בר רב אשי אמר.** דהא ספא לא מפרש הכי דמשמע דהיכא דאמר צריך אף וליכא תרי דאמרי לא צריך לא צייתין ליה הא לא אמרי' דהיכא דאמר צריך אף ואפ"ה איכא מאה דאמרי לא צריך צייתין ליה מאי טעמא לב יודע מרת נפשו: **הכי גר' טן אס אין שם בקיאי מאכילין אותו על פי עמנו טעמא דליכא בקיאי הא איכא צריך לא הכי קאמר נמה דברים אמורים דאמר לא צריך אבל אמר צריך אף אין שם בקיאי כלל מאכילין אותו וכו'.** אין שם בקיאי כלל מאכילין אותו וכו'. אין שם בקיאי כלל מאכילין אותו וכו'. **מרתני' מי שאחזו בולמוס.** חולי הרווח מחמת רעבון עיניו כחות והוא מסוכן למות וכשמרליתו חוזרת צידוע שנתרפא: **כלש שוטה.** מפרש בגמ' (ח): **אין מאכילין מהלך כד שגל.** ואע"פ שנובגין הרופאים צרפואה זו אינה צרפאה גמורה להחיר לו איסור (ט) צמתה טעמא על כך: **ור' מטיא בן חוש מתי.** קסבר צרפאה גמורה היא: **גב' אמר אצוי וצטעמא.** משיועד להצחין צין טעם תצטיל יפה לטעם תצטיל רע: **מאכילין אותו הקל הקל.** אס אין לנו דברים מותרים כדי צרכו ויש לפנינו מיני איסורין מאכילין אותו הקל הקל שזה: **עצל ושציעות מאכילין אותו שציעות.** לאחר זמן הציעור שהטבל צמיתה צדי שמים והשציעות צעשה: **דאפשר צחולין.** שיש די צחולין של טבל זה להאכילו לאחר שמיטל תרומתו: **דכיל ענמא לא פליגי דמסקינן ליה ומספינן ליה.** חולין ואין מאכילין אותו לא טבל ולא תרומה: **כי פליגי דלא אפשר צחולין.** אלא אס כן אוכל את כולו וקאמר מאכילין אותו הטבל כמות שהוא ולא יפרישו ממנו תרומתו להאכילו תרומה לעמיה וחולין לעמנו וכן תימא אומר מוטב שיפרישו תרומתו ויאכילוהו כל אחד לעמנו ולא יאכילוהו טבל כמות שהוא: **מר סבר טבל חמור.** שאפי' להכניס אינו ראוי: **ומר סבר תרומה חמורה.** שאין לה היתר אלא טבל אפשר דמתקן להו וחולין יהו ראוי לכל אדם:

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פג.

הא מדקתני סיפא אם אין שם בקיאי מאכילין אותו ע"פ עצמו מבבל דרישא דאמר צריך. והכי קאמר כל כמה דמצינן לאהדורי אציקלין מהדרין ולא סמכ' לחולה גופיה אלא היכא דליכא ציקלין כלל וכ"ש היכא דרופא צקי אומר אינו צריך וחולה אומר צריך דלא סמכין עליה להכחיש בבקי: **מר בר רב אשי אמר ב"ה היכא דאמר צריך אני.** פלוגתא דרבותא הוא אי הלכתא כמר בר רב אשי אי לא צסדר תנאים ואמוראים כחז הלכתא כמר בר רב אשי צכילי הש"ס לצר ממין שצוה ואודיתא מין שצוה צפרק שצוה דליינן (שצוה דף מ"ה). ואודיתא צכוק פרק זה צורר (סנהדרין דף כט): **ור"ס כחז דהלכתא כוותיה צכילי הש"ס צר ממין שצוה ומיוורי חורי גצי כומת הגידין שילי פרק צהמה המקשה (חולין דף עו):** **וסמינן הפך לכן ורז הא ורצנו גרשום ז"ל פסקו להלכתא כוותיה (צב) צמיקו שצוה ואודיתא וצכילי הש"ס לא י:** **הכי**
לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אולנין. וה"מ לענין אומדנא דממונא אבל הכא ספק נפשות הוא והא מדקתני סיפא ואם אין שם בקיאי מאכילין אותו על פי עצמו מכלל דרישא דאמר צריך חסורי מיחסרא והכי קתני בד"א דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאי תרי אלא חד דאמר לא צריך מאכילין אותו על פי עצמו מר בר רב אשי אמר יכל היכא דאמר צריך אני אפי' איכא מאה דאמרי לא צריך לדידיה שמעינן שנאמר לב יודע מרת נפשו תנן אם אין שם בקיאי מאכילין אותו ע"פ עצמו טעמא דליכא בקיאי הא איכא בקיאי לא ה"ק בד"א דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאי כלל מאכילין אותו ע"פ עצמו שנאמר לב יודע מרת נפשו: **מרתני' מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אפי' דברים טמאים עד שיאורו עיניו מי ששכחו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו ור' מתיא בן חרש מתיר ועוד אמר ר' מתיא בן חרש החושש בגרונו משילין לו סם בתוך פיו בשבת ימפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת:** **מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי ספק מת ספק כותי ספק ישראל מפקחין עליו את הגל מצאוהו חי מפקחין ואם מת יניחוהו:** **גב' ת"ר** מניין היו יודעין שהאירו עיניו משיבין בין טוב לרע אמר אביי ובמעמא ת"ר מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו הקל הקל טבל ונבילה מאכילין אותו נבילה טבל ושביעית שביעית טבל ותרומה תנאי היא דתנאי מאכילין אותו טבל ואין מאכילין אותו תרומה בן תימא אומר תרומה ולא טבל אמר רבה להיכא דאפשר בחולין דכולי עלמא לא פליגי דמתקנינן ליה ומספינן ליה כי פליגי בדלא אפשר בחולין מר סבר טבל חמור ומר סבר תרומה חמורה מר סבר טבל חמור אבל תרומה חזיא לכהן ומר סבר תרומה חמורה אבל טבל אפשר לתקוניה אפ"ה

עין משפט נר מצוה

כה א מ"י פ"צ מהלכות שבת עשור הלכה ח סמג לאוין טט טו"ע אר"ח ס"י מתיא ספיק א:
סו ב טו"ע"ע שם ספיק ג:
סו ג שם ספיק ד:
סו ד שם ספיק ה:
סו ה מ"י פ"ד מ"ג מלכות אסורות הל' טו ופ"צ מהל' שבת עשור הל' ט סמג לאוין טט טו"ע"ע אר"ח ס"י מתיא ספיק ט:
עו מ"י פ"צ מהלכות שבת הלכה א סמג לאוין טט טו"ע"ע אר"ח ס"י שבת ספיק י:
עא ז מ"י שם הל' יח ספיק י"א:
עב ח מ"י פ"ד מהל' מלכות אסורות הל' טו ופ"צ מהל' שבת ספיק י"ב:
עג ט י ב ל מ"י שם הל' י:

רבינו חננאל
חולה מאכילין אותו על פי בקיין. אין שם בקיין מאכילין אותו על פי עצמו עד שיאמר דיי. א"ר ינאי חולה אמר צריך (חולה) [רופא] אומר אינו צריך מאכילין אותו על פי עצמו. מאי טעמא לב יודע מרת נפשו. רופא אומר צריך חולה אומר אינו צריך שומעין לרופא, מאי טעמא תנבא נקוט ליה וספק נפשות להקל. תנן חולה מאכילין אותו וכו', ואע"ג דאמר רב ספרא תרי כמאה ומאה כתרי הני מילי לענין עדות, אבל לענין אומדנא בתר דעות אולנין, הני מילי לממונא אלא הכא ספק נפשות להקל. מר בר רב אשי אמר כל היכא דאמר צריך אני, אפי' קי אומרים אין צריך, לחולה שומעין כדכתיב לב יודע מרת נפשו. ומקשה ליה ממתני דקתני מאכילין אותו על פי בקיין, מתינן הכי קתני, כמה דברים אמורים בדלא אמר חולה צריך אני, אבל אם אמר חולה צריך אני, אין שם בקיין, כלומר אין משגיחין לבקיא אלא מאכילין אותו ע"פ עצמו, מאי טעמא לב יודע מרת נפשו. מי שאחזו בולמוס, פ"י בולמוס בלשון יון גרנו של שור. כלומר לא החוליה (אולי) אוכל הבהב כלחון השור, מאכילין אותו אפי' דבר טמא עד שיאורו עיניו. מנא יודעין שהאירו עיניו, בדי שיכיר בין טוב לרע. אמר אביי ובטעמא מ"ר מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו הקל הקל, טבל ונבילה מאכילין אותו נבילה, [נבלה] ושביעית טבל, כן תימא אומר תרומה ולא טבל, ואוקימנא כי פליגי בדלא איפשר לתקוני, אבל בראיפער לתקוני כולי עלמא מתקנין וסמינן ליה.